

MASARYKOVA UNIVERZITA BRNO
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV PEDAGOGICKÝCH VĚD

Rozvoj lidských zdrojů v regionálním kontextu

Seminární práce ke kurzu Andragogika

Jiří Křápek
Petr Janoch
Magdaléna Severová
Lenka Matušková

Brno 14.5.2004

OBSAH

Úvod.....	3
Národní vzdělávací fond.....	4
Strategický plán města Pardubice.....	5
Celoživotní vzdělávání na UVČ v Havlíčkově Brodě.....	6
Závěr.....	7
Zdroje.....	9

ÚVOD

S podporou komise EU vznikl v roce 1994 Národní vzdělávací fond jako nadace založená ministerstvem práce a sociálních věcí. Finanční podporu poskytl program PHARE EU. Jedním z cílů NVF bylo rozvíjet lidské zdroje, zaměstnanost, podporovat celoživotní vzdělávání a sociální rozvoj v ČR. Dalším z cílů NVF bylo zvyšování kvality řízení a konkurenceschopnosti, přispívat k hospodářské a společenské transformaci země, snaha o připravenost ČR na vstup do EU.

NVF se skládal z devítičlenné Správní rady, ve které byli zastoupeni představitelé významných institucí, jenž působí v oblasti sociálních partnerů státu, lidských zdrojů a univerzit. V Poradním sboru NVF působili nezávislí odborníci, jenž podporovali NVF.

Pro rozvoj lidských zdrojů je nezbytná znalost sociální, ekonomické a demografické situace jednotlivých krajů. Tato znalost musí vycházet z analýzy rozvojových faktorů v daném regionu.

Důležitým hlediskem pro porovnávání regionů EU a současně kritérium pro přístup ke strukturálním fondům EU je regionalizovaný hrubý domácí produkt. Pro hodnocení ekonomického potenciálu na daném území hraje významnou roli především odvětvová struktura ekonomiky, protože je výsledkem dlouhodobého vývoje ekonomiky v dané oblasti. V oblasti rozvoje lidských zdrojů se vliv odvětvového profilu promítá jak v možnostech rozsahu, tvorby a charakteru nových pracovních míst, ale i mírou ekonomické aktivity obyvatelstva v daném regionu.

Národní vzdělávací fond má v současné době za cíl rozvíjet celoživotní vzdělávání, a proto se jím budeme v naší práci zabývat.

NÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ FOND

V roce 1998 byla nadace NVF přeměněna na obecně prospěšnou společnost. Statutárním orgánem se stala dvanáctičlenná Správní rada a Dozorčí rada se stala kontrolním orgánem.

Nynějším cílem NVF je přispět k realizaci celoživotního učení podporou všech forem dalšího vzdělávání, podporovat proces evropské integrace a dále přispět k transformaci ekonomiky a společnosti podporou rozvoje a využívání lidských zdrojů. Na základě podpory PHARE se NVF od svého vzniku snaží zvyšovat kvalitu a efektivnost rozvoje lidských zdrojů, podporuje zaměstnanost a sociální rozvoj na národní úrovni, usiluje o rozvoj celoživotního vzdělávání. NVF nemá podporu jen programu PHARE, ale i jiných mezinárodních programů EU, což umožňuje podporu nových programů, koncepčních nároků, ale také odbornou osvětu a šíření informací týkajících se rozvoje vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů. V této snaze je obsažena i spolupráce s klíčovými úředními orgány státní správy, jako jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo financí a další. NVF spolupracuje i se sociálními partnery, ostatními orgány veřejné správy, s organizacemi veřejného a soukromého sektoru. V rámci NVF vznikla strategie reformy odborného školství. Po roce 1989 vznikla potřeba přizpůsobit odborné vzdělávání na středních odborných školách a učilištích potřebám měnící se společenské a hospodářské situace. Byla vytvořena studie odborného školství, jež měla zmapovat všechny hlavní aspekty systému na základě konsensu formulovat dlouhodobá i krátkodobá strategická opatření.

Poté byl zahájen program PHARE Reforma odborného vzdělávání prostřednictvím pilotních škol. Představiteli vlády ČR a EU bylo v r. 1994 podepsáno Finanční memorandum pro tento program. Ověřování reformy odborného školství se uskutečnilo v 9 pilotních školách pro MŠMT a trvalo čtyři roky. Program vyústil ve vytvoření zásadních doporučení v oblasti financování přípravy učitelů, legislativy, vytvoření nástrojů kontroly a kvality, zapojení sociálních partnerů, ale také mechanismus průběžných inovací a zdokonalování kurikula.

Jako příklad rozvoje lidských zdrojů v regionálním kontextu uvádíme strategický plán města Pardubice pro řízení lidských zdrojů, jež obsahuje modelový příklad řešení. Dále uvádíme příklad celoživotního vzdělávání na Univerzitě volného času v Havlíčkově Brodu.

Strategický plán města Pardubice pro řízení lidských zdrojů modelový příklad řešení

Strategický plán města Pardubice pro řízení lidských zdrojů byl publikován v prosinci 2002. Detailně charakterizuje situaci v oblasti lidských zdrojů (občané, demografická situace, životní styl, kulturní a společenské možnosti, školství atd.) ve městě Pardubice, definuje vizi města v oblasti lidských zdrojů a stanovuje akční plány k realizaci.

Strategie je členěna do kapitol:

1 Strategická vize města – město definuje vizi zaměřenou na řešení nejslabších částí rozvoje lidských zdrojů v regionu.

2. Profil města – velmi detailně rozebírá jednotlivé oblasti ovlivňující rozvoj lidských zdrojů v regionu:

- Obyvatelstvo – analýza populace, migrace obyvatel
- Domácnosti a bydlení – územní plán města, domácnosti, bydlení
- Školství – počty narozených dětí, vzdělávací zařízení
- Sociální oblast a zdravotnictví
- Kultura, sport a cestovní ruch
- Ekonomika – analýza hospodářských odvětví

3. SWOT analýza – bydlení, školství, sociální oblast ...

4. Akční plány - příklad dílčích strategických cílů v oblasti školství:

- Přilákat a udržet mladé lidi ve městě širokou nabídkou celoživotního vzdělávání
- Připravit žáky a studenty na vstup do EU
- Transformace státní správy a samosprávy ve školství
- Škola jako vzdělávací a informační centrum nejen pro žáky
- Optimalizovat a využít flexibility sítě škol a zvýšit efektivitu financování provozu

Příklad rozpracování dílčího strategického cíle – Optimalizovat a využít flexibility sítě škol a zvýšit efektivitu finančních prostředků vynakládaných na provoz:

- Přizpůsobovat kapacity MŠ a ZŠ stavu vývoje populace vedoucí k zefektivnění provozních nákladů
- Získané prostředky vyčlenit k posílení rozpočtu škol při financování strategických záměrů

Termín: od r. 2003 (konečné rozhodnutí musí mít Zastupitelstvo města Pardubic)

Zajišťuje: náměstek pro školství ve spolupráci s vedoucím odboru školství, zástupci úřadu městských obvodů a ředitelé zúčastněných škol.

Celoživotní vzdělávání na Univerzitě volného času v Havlíčkově Brodě

Krajská knihovna Vysočiny Havlíčkův Brod založila v roce 2002 v rámci činnosti Centra celoživotního vzdělávání novou vzdělávací instituci – Univerzitu volného času. Jedná se o netradiční formu mezigeneračního zájmového vzdělávání nejen v regionu Havlíčkův Brod, ale i v celém kraji Vysočina. Hlavním cílem UVČ je zpřístupnění celoživotního vzdělávání co nejširšímu počtu zájemců. UVČ byla otevřena v září roku 2002. Její činnost podporuje kraj Vysočina. UVČ rozšiřuje škálu vzdělávacích příležitostí v kraji a v souladu s Programem rozvoje kraje zabezpečuje potřebu rozvoje lidských zdrojů. Svým působením odpovídá na rostoucí poptávku po mimoškolních vzdělávacích aktivitách pro veřejnost.

Přípravený studijní program je určen všem věkovým kategoriím a předchozí vzdělání není podmínkou. Získané znalosti se neověřují testy. Smyslem studia na UVČ není obdržení certifikátu, nýbrž zájem o obor, načerpání nových vědomostí a dovedností. Studium je členěno na semestry a předměty se dělí na nepočítačové obory (např. Zdravý životní styl,

Základy psychologie, Dějiny umění ad.) a počítačové obory (První kroky s počítačem a Internetem, Počítač pro mírně pokročilé atd.) V rámci UVČ probíhají i kurzy trénování paměti, které jsou zaměřeny na aktivizaci mozkové výkonnosti seniorů a zdravotně postižených. Výuku vedou externí lektoři a pedagogové středních i vysokých škol. Přednášky jsou prezentovány poutavou a populární formou tak, aby byly srozumitelné každému. Během celého semestru probíhá každých 14dnů přednáška. Za semestr jich tedy proběhne osm. Do studia zimního semestru 2003/2004 se zapsalo 288 studentů (139 nepočítačové obory a 132 počítačové obory). Věkový průměr v nepočítačových oborech je 53 let. Nejmladší posluchače je 13 let a nejstarší 79 let. Největšímu zájmu se těší obor Zdravý životní styl. Počítačové kurzy navštěvují většinou posluchači produktivního věku (průměr 45 let), přičemž většinu posluchačů tvoří ženy.

Slevy ze školného mají senioři, nezaměstnaní, matky na mateřské dovolené a handicapovaní. UVČ nenahrazuje funkci vysoké školy ani nezaplňuje absenci formálního terciárního vzdělávání v kraji Vysočina. Svou nabídkou však významně přispívá do oblasti zájmového a neformálního učení pro ty skupiny obyvatelstva, pro které je školní či profesní vzdělávání již nemožné nebo jen těžko dosažitelné. Poplatek za každý nepočítačový obor činí 200 Kč na jeden semestr. Za počítačový obor činí 300 Kč na semestr. Sleva pro seniory, matky na mateřské dovolené, handicapované a nezaměstnané lidi činí 100 Kč.

ZÁVĚR

Podstatou a základem pro definici rozvoje regionu jsou priority regionální politiky a dlouhodobé strategické cíle. Základní úvahy o regionálním rozvoji jsou dále ovlivňovány specifickými potřebami daného regionu, přičemž se pojetí regionálního rozvoje může lišit svým krátkodobým a dlouhodobým plánem. Snahou regionů v dlouhodobém plánu je zajištění souladu vývoje ekonomických, ekologických, sociálních a geografických aspektů.

Součástí dlouhodobého programu České republiky je snížení rozdílů jednotlivých regionů a to především v ekonomické a sociální oblasti. Snahou státu je i sjednocení dlouhodobých plánů jednotlivých regionů.

Regionální plány se liší také v krátkodobém programu podle momentální situace daného regionu. Důležité je, aby si každý region určil priority a sestavil si jejich hierarchii a tím určil, v jakém pořadí se cíle budou plnit.

Pro několik příštích let bude nejdůležitějším záměrem regionální politiky České republiky sociální koheze společnosti cestou zvyšování ekonomické prosperity. Toto vzájemné působení bude realizováno za podmínek, jež budou respektovat principy ochrany krajiny a úsporného využívání přírodních zdrojů v souladu s podmínkami EU, jež jsou určovány zprávami pro zaostávající regiony.

ZDROJE

http://www.nvf.cz/rozvoj_lz/index.htm

<http://www.topregion.cz>

<http://www.mesto-pardubice.cz/spravamesta/stratplan/strlidi/>

<http://www.kkvysociny.cz/UVC/default.htm>.